

42392

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
18.03.2026

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili

Suriye'nin Lazkiye bölgesinde Alevilere yönelik saldırılardan kaçarak ülkelerini terk eden ve Yunanistan'a geçtikten sonra işkence gören bir grup mülteci, Yunanistan tarafından Türkiye'ye geri itilmiş ve Muğla'da kurtarılmıştır. Bu kişilerden oluşan 22 Alevi mülteci daha sonra geçici koruma altına alınmış ve serbest bırakılmıştır. Ancak aralarında dört çocuklu H. ailesinin de bulunduğu bazı kişiler bakımından idari işlemler ciddi hak ihlallerine yol açmıştır.

Adana İl Göç İdaresi tarafından geçici koruma altına alınmalarına karar verilmesine rağmen aile, idarenin kayıt hatası dolayısıyla aylarca kimliklerini alamamıştır. Harran Barınma Merkezi'nden çıkış yapılırken evli çiftten erkeğin "bekâr", kadının ise "evli" olarak kaydedilmesi nedeniyle kimlik düzenlenmesi gecikmiştir. Aile defalarca Adana İl Göç İdaresi'ne başvurduktan sonra kimliklerini alabilmiştir. Ancak bu kez de adres kayıtları yapılmamakta ve dolayısıyla çocuklar okula kaydolamamaktadır.

Aile adres kaydı yaptırmak için kuruma defalarca başvurmuş ancak sonuç alamamışlardır. Kayıt yapılmamasının sebebi olarak haklarında idari para cezası bulunması gösterilmiştir. Bahsi geçen idari para cezasının gerekçesi olarak da Adana'dan ayrılarak Muğla'ya gitmek olarak gösterilmiştir. Oysa kişiler Adana'dan Muğla'ya hiç gitmemiş, Muğla ülkeye girdikleri ilk yer olmasına karşın Adana'dan sonra Muğla'ya gitmiş gibi gösterilmişlerdir.

Söz konusu idari para cezalarına karşı Adana 1. Sulh Ceza Hakimliği'ne itiraz edilmiştir. Ancak mahkemenin kararında da ciddi usul sorunları ortaya çıkmıştır. UYAP kayıtlarına göre mahkeme 4 Şubat tarihinde Göç İdaresi'nden belgeleri istemiş, aynı gün yetkisizlik kararı vermiştir. Belgeler ise dosyaya 12 Şubat tarihinde ulaşmıştır. Ayrıca mahkeme kararında itiraz konusu idari para cezası, Muğla'daki bir "trafik cezası" olarak nitelendirilmiş ve yetkisizlik kararı verilmiştir. Tüm bu işlemler sonucunda adres kaydı yapılmamakta ve çocuklar eğitim hakkına erişememektedir.

Bu süreçte ayrıca Muğla'da kurtarılan 22 kişi hakkında "ülkeyi yasa dışı terk etmeye teşebbüs" gerekçesiyle de idari para cezaları uygulandığı anlaşılmıştır. İşkence gördüklerini beyan eden ve tercüman olmaksızın imzalatıldığı belirtilen bu belgeler de ciddi soru işaretleri doğurmaktadır. Dahası, bir kız çocuğu hakkında da aynı gerekçeyle idari para cezası uygulanmıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Adana'ya kaydedildikten sonra bu ilden hiç ayrılmamış olan söz konusu aile hakkında "kayıtlı oldukları Adana ilinden izinsiz ayrılarak Muğla iline gittikleri" gerekçesiyle idari para cezası uygulanmasının dayanağı nedir? Gerçeğe aykırı olduğu iddia edilen bu tutanak kim tarafından ve hangi bilgiye dayanılarak düzenlenmiştir?
- 2- İdari para cezası için Adana 1. Sulh Ceza Hakimliğine yapılan itiraza cevap veren Adana İl Göç İdaresi, kişilerin Adana'ya kayıt tarihini bildirmek yerine ilk kurtarıldıkları döneme ait belgeleri sunarak konuyu sürüncemede bırakmıştır. Bu şekilde ciddiyetsiz bir cevap, temel hakları çiğnenen kişilerin başvuru yollarının engellenmesi değil midir?
- 3- Henüz geçici koruma kaydı yapılmamış ve Muğla'da denizden kurtarılmış kişilere, sanki kayıtlı oldukları ilden (Adana) izinsiz ayrılmışlar gibi "yol izin belgesi olmaksızın ili terk etmek" gerekçesiyle ceza kesilmesinin hukuki dayanağı nedir? Zamansal olarak imkansız olan bu idari işlemin iptali için Bakanlığınızca bir adım atılacak mıdır?
- 4- Adana 1. Sulh Ceza Hakimliğinin, Göç İdaresi'nden beklediği belgeler henüz dosyaya girmeden karar vermesi ve mülteci haklarına ilişkin bir dosyayı "trafik cezası" olarak niteleyerek yetkisizlik kararı vermesi, yargının bu dosyalara yaklaşımındaki lakaytlığı göstermektedir. Bakanlığınızın, idari kayıtların yargı organlarına hatalı bildirilmesi hususunda bir sorumluluğu var mıdır?
- 5- UYAP kayıtlarına göre Adana 1. Sulh Ceza Hakimliği 4 Şubat tarihinde Göç İdaresi'nden belgeleri istemiş ancak aynı gün yetkisizlik kararı vermiştir. Belgeler ise dosyaya 12 Şubat tarihinde ulaşmıştır. Belgeler incelenmeden karar verilmesinin gerekçesi nedir? Kurumla Hakimlik arasında sözlü bir iletişim mi kurulmaktadır?
- 6- Henüz kesinleşmemiş bir idari para cezasının adres kaydı yapılmasına engel teşkil etmesinin hukuki dayanağı nedir?
- 7- Adres kaydı yapılmadığı için aylardır okula gidemeyen çocukların eğitim hakkının gasp edilmesi karşısında Bakanlığınızın İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile bir koordinasyonu mevcut mudur? Çocukların üstün yararı gözetilerek adres kaydı ve okul kaydı işlemlerinin ivedilikle yapılması sağlanacak mıdır?
- 8- Muğla'da kurtarılan 22 mülteciye, işkence gördükleri ve can havliyle kaçtıkları bir ortamda, yanlarında tercüman bulunmaksızın ve içeriği açıklanmaksızın belgeler imzalatıldığı iddiaları doğru mudur? Bu belgeler üzerinden kesilen cezalar hukuka uygun mudur?
- 9- Reşit olmayan bir kız çocuğu hakkında "ülkeyi yasa dışı terk etmeye teşebbüs" gerekçesiyle idari para cezası uygulanmasının izahı nedir? Çocuk Hakları Sözleşmesi ve ulusal mevzuat uyarınca çocuklara bu tür idari para cezası uygulanması mümkün müdür?